

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2004-1-14 (Devralma)
Karar Sayısı : 04-22/248-53
Karar Tarihi : 25.3.2004

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY,
Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ,
Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B. RAPORTÖRLER : İ. Atalay YOLCU, Abdulgani GÜNGÖRDÜ

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: Pfizer Inc.
Temsilcisi Av. Seçil ABALI ve Av. Melis PİŞKİN
Güllü Sokak No:1 80630 3. Levent-İstanbul

D. TARAFLAR

: -Pfizer Inc.
235 East 42nd Street New York 10017 ABD

-CSL Limited

45 Poplar Road Parville Victoria 3052 AVUSTRALYA

E.DOSYA KONUSU: **CSL Limited'in Hayvan Sağlığı Bölümü'nün, Pfizer Inc. grup şirketleri tarafından devralınmasına izin verilmesi talebi.**

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 13.2.2004 tarih ve 727 sayı ile giren, en son 5.3.2004 tarih ve 1147 sayılı yazı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen, 22.3.2004 tarih ve 2004-1-14/Öİ-04-İAY sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 22.3.2004 tarih ve REK.0.05.00.00/48 sayılı Başkanlık önergesi ile 04-22 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

-CSL Limited (CSL)'nin "Hayvan Sağlığı Bölümü'nün Pfizer Inc. (Pfizer) grup şirketleri tarafından devralmasına ilişkin bildirim, tarafların pazar payları yönüyle 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma işlemi olduğu,

-söz konusu devralma işlemi sonucunda aynı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen, bir hakim durumun yaratılması veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin olumsuz yönde etkilenmesinin söz konusu olmadığı,

-sözleşmede 5 yıl olarak öngörülen rekabet yasağı süresinin devralma işlemi izleyen üç yıl ile sınırlandırılması koşuluyla yan sınırlama olarak değerlendirilebileceği, bu koşulla bildirim konusu devir işlemine izin verilmesi gerektiği, bu koşulun yerine getirilebilmesi için taraflara 60 gün süre verilmesinin yeterli olacağı

ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Pfizer

Halka açık bir şirket olan Pfizer, Pfizer Grubu'nun da ana şirketi olup, hiçbir hissedar, şirketin %5'den fazla hissesine tek başına sahip değildir. Türkiye'de "Pfizer İlaçları Limited Şirketi" aracılığıyla faaliyet göstermektedir.

Pfizer, faaliyetlerini araştırma esasına dayanarak sürdüren ve çalışmalarını insanlar ve hayvanlar için yeni reçeteli ilaçlar ile tüketici sağlık ürünlerinin icat edilmesi, bunların geliştirilmesi, imalatı ve pazarlaması üzerine odaklanmış olan global bir ilaç şirkettir.

Faaliyet konuları üç ana başlık altında toplanmaktadır: Beşeri İlaçlar, hayvan sağlığı ürünleri (çiftlik hayvanları ve evcilleştirilmiş hayvanlar) ve tüketici sağlık ürünleri (ağız sağlığı, üst solunum sağlığı, göz bakımı, cilt bakımı ve gastroentestinal sağlık ürünleri gibi).

H.1.2. CSL

CSL'nin, Avustralya, Yeni Zelanda, Avrupa ve ABD'de üretim tesisleri bulunmakta ve iştirakleri aracılığıyla faaliyet göstermektedir. Türkiye'de herhangi bir iştiraki bulunmayan CSL'nin Dünya çapındaki faaliyetleri dört ana birim tarafından yürütülmektedir:

-İnsan sağlığı: Bu gruba ZLB Bioplasma AG, ZLB Bioplasma Inc., CSL Bioplasma, CSL Pharmaceutical ve CSL'in global yeni ürün geliştirme faaliyetleri dahildir.

-JHR Biosciences: Bu birim, aşı, biyofarmasötikler ve gen terapisi ürünlerinin üretiminde kullanılan kuru toz besi ortamı, sıvı besi ortamı ve serumlar da dahil olmak üzere hücre kültürü ajanlarının geliştirme, üretim ve pazarlaması ile iştigal etmektedir.

-ZLB Plasma Services: ABD'de 21 eyalette 45 toplama merkezinde faaliyet göstermekte olan bu birimin ana faaliyeti plazma tedarikidir.

-Hayvan Sağlığı: Bu gruba Animal Health Avustralya ve Animal Health Yeni Zelanda, Biocor Animal Health Inc. ve Araştırma ve Geliştirme Portfolyosu dahildir. Büyükbaş hayvanlarda ve evcil hayvanlarda hastalıkların önlenmesi ve büyükbaş hayvanlarda teşhiste bulunulması için aşıların geliştirilmesi, üretimi ve pazarlaması faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Bildirim konusu devralma işlemi, yukarıda sayılan faaliyetlerden hayvan sağlığına ilişkin bölümde gerçekleşmektedir. Hayvan sağlığı ürünleri; tıbbi yem katkıları, biyolojik ürünler (özellikle aşılar) ve farmasötikler olmak üzere üç ana bölüme ayrılmaktadır. Hayvan sağlığı ürünlerine dahil olduğu görülen iki yan ürün grubu ise besleyici yem katkıları ve hijyen ürünleridir.

Tarafların Türkiye'de sadece biyolojik ürünler açısından çakışan ürünleri mevcuttur. Bu alanda her ikisi de koyun, keçi, büyükbaş hayvanlar ve köpeklerde bağışıklık sağlayıcı aşıların satışını yapmaktadırlar. Biyolojik ürünler evcil hayvanlarda ve eti yenen hayvanlarda, virüs ve bakterilere karşı doğrudan immün reaksiyon doğuran preparatlarıdır. Temel biyolojik ürünler; aşılar, antiserum ve colostrumlar olmak üzere üçe ayrılmaktadır.

Aşılar geniş spektrumlu ve uzun süreli bir etkiye sahip olup, hayvanları gelecekte kapabilecekleri enfeksiyonlardan korumak için kullanılmaktadır.

Kuvvetli ama az süreli bir koruma aracı olan antiserumlar ve colostrumlar ise hayvanlara spesifik bir patojene karşı pasif bağışıklık vermek amacıyla kullanılmakta ve bu oranda antikör ihtiva etmektedir. CSL, bu segmentlerde faaliyet göstermediğinden tarafların faaliyetleri antiserum ve colostrum açısından çakışmamaktadır.

Aşılar açısından ise Türkiye'de nihai müşterilere sınırlı sayıda satış yaptığı anlaşılan CSL, köpeklerde kullanılan bir aşı ile büyükbaş hayvanlar ve koyunlarda kullanılan diğer bir aşı açısından Pfizer ile yatay çakışma içindedir. Bu ürünlerin yer aldığı aşı grupları açısından pazar, clostridal aşılar ve multivalan köpek aşıları olmak üzere iki ana bölüme ayrılmaktadır. Clostridial hastalık aşıları alanında Pfizer "Ultrachoice 8" aşısını, CSL ise "Filtravac 8" aşısını üretmektedir. Multivalent aşılar alanında ise Pfizer "Vanguard Plus 5L", CSL ise "Commander 7" aşılarını pazarlamaktadır.

Veteriner aşılar üzerinde yapılan inceleme, aynı klinik endikasyon için hem belli bir hayvan türüne hem de birçok hayvan türüne uygulanabilir aşıların mevcut olduğunu; bu durumun, doğrudan ikame edilebilir olmayan ürünler arasında da ikame zincirleri yaratabildiğini göstermektedir. Ayrıca, aynı klinik durumlarda etkili olan hem geniş hem dar spektrumlu aşıların bulunması da aynı şekilde doğrudan rekabet etmeyen ürünler arasında ikame zincirleri

yaratabilmektedir. Ancak, burada tespit edilen ikame edilebilirlik tek yönlü olması ve söz konusu ürünler arasında karşılıklı ve tam bir ikame unsurunun bulunmaması nedeniyle pazarın geniş tanımlanması mümkün değildir.

Bu nedenle, taraflar açısından çakışma konusu olan ürünler esas alınarak dar bir pazar tanımı yapılması gerektiği görülmüş ve dosya mevcudu bilgileri çerçevesinde ilgili ürün pazarı “çoklu türler için multivalent aşılarda” ve “multivalan köpek aşılarda” olarak belirlenmiştir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

İlgili pazarı oluşturan ürünlerin tüm Türkiye’de satıldığı göz önüne alınarak, ilgili coğrafi pazar “Türkiye Cumhuriyeti sınırları” olarak belirlenmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. Devralmanın Niteliği ve Hukuksal Çerçevesi

Dosya mevcudu bilgilere göre başvuru konusu işlem, Pfizer’in grup şirketleri tarafından CSL’nin Hayvan Sağlığı Bölümü’nün devralınmasıdır. Bu işlem ile ilgili sözleşmeler: CSL, CSL (New Zealand) Limited, Pfizer Australia Pty Limited, Pfizer New Zealand Limited ve Pfizer arasında, 16.12.2003 tarihinde akdedilen Toplu Satış Sözleşmesi; CSL US Inc. ve Pfizer arasında aynı tarihte akdedilen Biocor Hisse Devir Sözleşmesi; CSL (New Zealand) Limited ve Pfizer New Zealand Limited arasında yine aynı tarihte akdedilen Yeni Zelanda İş Satış Sözleşmesi ile CSL ve Pfizer Australia Pty Limited arasında akdedilen Avustralya İş Satış Sözleşmesi’dir.

Bu sözleşmelerle Avustralya’da, CSL Limited Australia, Yeni Zelanda’da CSL Limited New Zealand Hayvan Sağlığı Bölümleri’ni; ABD’de ise CSL US, Biocor Animal Health’in (CLS iştirakidir) hisselerini Pfizer’e satmaktadır. İşlem neticesinde satışa konu birimler üzerindeki kontrol Pfizer’e geçtiğinden sözkonusu işlem 1997/1 sayılı Tebliğ’in 2. maddesi (b) bendi kapsamında bir “devralma” işlemidir.

H.3.2. Pazar Payları ve Cirolar

Dosya mevcudu bilgilere göre çoklu türler için multivalent aşılarda pazarda Pfizer %..... ve CSL %..... olmak üzere yaklaşık %51’lik bir toplam pazar payı mevcuttur. Multivalan köpek aşılarda pazarda ise Pfizer %... ve CSL %... olmak üzere toplam pazar payı %23’tür.

CSL’nin hayvan sağlığına ilişkin olarak Türkiye’den elde ettiği toplam cirosu .....-TL’dir. Pfizer’in ise Türkiye toplam cirosu .....-TL olup, bunun hayvan sağlığına ilişkin kısmı kesin olarak tespit edilememiştir.

Bu çerçevede tarafların toplam pazar paylarının 1997/1 sayılı Tebliğ’in 4. maddesinde belirtilen %25’lik pazar payı eşliğini aşması nedeniyle izne tabidir.

H.3.3. Hakim Durum Değerlendirmesi

Çoklu türler için multivalent aşilar pazarındaki tarafların toplam payının %51 olduğu görölmektedir. Pazara yeni giren %...’lik paya sahip Vetel (Polivac-CL), %...’lik paya sahip Ven LAB (Plurotoxiven-8) ve %...’lik paya sahip Lab HIPRA S.A.(Toxipra S-7), Türkiye’de multivalent aşiları pazara sunan diğer şirketlerdir. Tarafların bu pazardaki toplam payları görece yüksek olmakla birlikte, bu durum devralma işleminden ziyade, Pfizer’in halen tek başına sahip olduğu yaklaşık %...’lik pazar payının sonucudur. Devralma sonrasında Pfizer’in toplam pazar payında önemli bir artış yaşanmayacaktır.

Halihazırda pazara girişı engelleyen koşullar (özellikle araştırma ve geliştirme için sürenin uzunluğu, ürünlerin üretimi ile ilgili resmi izinler ve üretim masrafları) bulunmakla birlikte, pazara giriş süresi yeni araştırma teknikleri ve iyileşen pazarlama ve izin prosedürü ile giderek kısalmaktadır. Son beş yılda patentli ürünler ile hayvan sağlığı pazarına kayda değer bir giriş olmamakla birlikte, jenerik ürünler açısından Türkiye’de çok yüksek sayıda yeni girişin olduğu ve Pfizer’in bu alanda da yoğun bir rekabetle karşı karşıya bulunduğu, dolayısıyla mevcut pazar payının hakim durum olarak değerlendirilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

Bu çerçevede, devralma işlemi sonucunda pazar payında az oranda bir artışın gerçekleşeceği dikkate alınarak, 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesinde belirtilen, hakim durumun yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin olumsuz yönde etkilenmesinin söz konusu olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

H.3.4. Rekabet Yasağı

Toplu Satış Sözleşmesi’nin 10. maddesi, kapanış tarihinden itibaren 5 yıllık bir süre için CSL’nin, devredilen CSL hayvan sağlığı işi ile ilgili herhangi bir iş yürütmekten veya bunun kolaylaştırılması için herhangi bir işlemde bulunmaktan kaçınacağı taahhüdünü düzenlemiştir.

Dosya mevcudu belgelerde, söz konusu sözleşmede yer alan rekabet yasağının gerekçesi ile ilgili olarak, hayvan sağlığı sektörünün ana ekseninin yenilik olduğu ve bu sebeple devralma işleminde teknolojinin korunması gerektiği belirtilmiş, bu korumanın, devralmanın yaptığı yatırıma karşı haklı bir karşılık almasını sağlamak amacıyla getirildiği ifade edilmiştir.

Taraflarca sunulan bilgiler çerçevesinde; CSL hayvan sağlığı işine yönelik müşterilerin bağlılığının sağlanabilmesi ve söz konusu malvarlığının tam değeriyle devralınabilmesi için anılan rekabet etmeme hükmünün işlem ile doğrudan ilgili ve gerekli, ayrıca konu ve kişiler açısından makul bir yan sınırlama olduğu kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

- CSL Limited'in Hayvan Sağlığı Bölümü'nün Pfizer Inc. grup şirketleri tarafından devralınması işleminin, tarafların pazar payları yönüyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesine dayanılarak düzenlenen 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi bir işlem olduğuna; bununla birlikte, bu işlemin aynı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu güçlendiren ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili piyasalardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran nitelikte olmadığına,

- Öngörülen rekabet yasağının "yan sınırlama" olarak değerlendirilebileceğine,

dolayısıyla bildirim konusu devralmaya izin verilmesine OYBİRLİğİ ile karar verilmiştir.